

RAPORT DE MONITORIZARE

**Cum să implementăm cel mai bine politicile de responsabilitate
socială la nivel local?**

Studiu de caz al Primăriilor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani

Cuprins

1. Sumar.....	2
2. Abrevieri.....	3
3. Introducere.....	5
4. Metodologia de monitorizare.....	7
5. Noțiuni și repere.....	8
6. Evaluarea modului de aplicare a politicilor de responsabilitate socială în cadrul Primăriilor orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani.....	11
6(1). Politica „Asigurarea accesului la informații de interes public”.....	12
6(2). Politica „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”.....	25
7. Constatări primare privind rezultatele monitorizării politicilor de responsabilitate socială....	34
8. Anexe.....	38

1. Sumar

În cadrul acestui raport, ADO Lex XXI, cu susținerea financiară a Uniunii Europene în cadrul proiectului „EU4Accountability - Societatea civilă împuternicită pentru o mai mare responsabilitate socială în Moldova”, a monitorizat aplicarea a două politici de responsabilitate socială în cadrul Primăriilor orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani, și anume:

- Politica publică „Asigurarea accesului la informații de interes public”;
- Politica publică „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”.

Scopul monitorizării a fost analiza aplicării de către Primăriile orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani a politicilor de responsabilitate socială, dar și prezentarea propunerilor de îmbunătățire a calității implementării acestora.

În calitate de metode de cercetare au fost utilizate: solicitarea informațiilor oficiale în baza unor scrisori adresate autorităților publice monitorizate; confruntarea informațiilor din diferite surse (presă, părți interesate etc); verificarea prezenței informațiilor pe paginile web ale celor 3 Primării și ale Ministerului Finanțelor (<https://mtender.gov.md/>) etc.

Urmare a monitorizării, a fost constatat că, în linii generale, cele patru Primării monitorizate asigură accesul la informațiile de interes public: oferă răspunsuri la solicitări de informații, dispun de panouri cu informații accesibile pentru solicitanți, publică în mediul on-line anumite informații de interes public. Totuși, există anumite probleme în acest domeniu.

ADO Lex XXI a depus 12 cereri de acces la informație către Primăriile orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani, primind răspunsuri la 8 dintre acestea. Deși numărul cererilor de acces a fost semnificativ, 34% dintre solicitări au rămas fără răspuns, semnalizând o problemă de respectare a termenelor legale în privința furnizării informațiilor. Totodată, nivelul de calitate al răspunsurilor variază între Primăriile din cele patru orașe. Primăriile din Fălești și Glodeni au furnizat răspunsuri detaliate, complete și explicite, susținute prin exemple concrete și date specifice, respectând astfel standardele politicii de transparență. În schimb, Primăriile din

Florești și Râșcani au oferit răspunsuri vagi, incomplete și evazive, cu un conținut insuficient pentru a satisface cerințele de transparență.

Pe o altă undă de idei, doar trei dintre Primăriile analizate au furnizat informații privind existența unui spațiu amenajat pentru documentare. Cu toate acestea, se observă că spațiile oferite nu sunt suficient de detaliate sau utile pentru cetățeni.

Totodată, niciuna dintre Primării nu a furnizat informații clare privind existența unui regulament cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor și informațiilor oficiale. Acest aspect poate necesita o îmbunătățire pentru a asigura transparența și responsabilitatea în cadrul administrațiilor locale.

Nu în ultimul rând, paginile web ale Primăriilor au fost analizate, iar rezultatele arată variații semnificative în ceea ce privește conținutul și accesibilitatea informațiilor. Primăria Fălești se evidențiază printr-o pagină web bine structurată și bogată în informații utile pentru cetățeni, în timp ce Primăria Râșcani necesită dezvoltarea unei pagini web separate pentru a îmbunătăți transparența. Primăriile Florești și Glodeni trebuie să completeze și să actualizeze conținutul paginilor lor web pentru a oferi informații relevante și accesibile cetățenilor.

2. Abrevieri

ADO Lex XXI – Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI

HG – Hotărârea Guvernului

MF – Ministerul Finanțelor

MJ - Ministerul Justiției

IFPS - Inspectoratul Fiscal Principal de Stat

CNA - Centrul Național Anticorupție

ANI - Autoritatea Națională de Integritate

APL – Autoritățile publice locale

APC - Autoritățile publice centrale

SNIA – Strategia Națională de Integritate și Anticorupție

3. Introducere

Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI (ADO Lex XXI) este o organizație non-profit din Bălți, fondată în anul 2003 de către un grup de studenți de la Facultatea de Drept, în vederea apărării și promovării drepturilor omului în Republica Moldova. Asociația este focalizată pe realizarea activităților anti-corupție, monitorizarea achizițiilor publice, promovarea patrimoniului public, a incluziunii sociale și a egalității de gen. Membrii Asociației se auto-califică drept creatori de oportunități pentru tineri, pentru femei, pentru persoane cu nevoi speciale și pentru cetățeni în general, având ca numitor comun dorința de a trăi într-o societate mai inclusivă, mai transparentă și mai echitabilă. ADO Lex XXI însumează în portofoliul său mai multe proiecte de impact, realizate cu suportul a diverși finanțatori naționali și internaționali, precum Ambasada SUA în Republica Moldova, National Endowment for Democracy, UN Women Moldova, USAID, Ambasada Olandei în Moldova, FEE etc. Nu în ultimul rând, Asociația este mereu antrenată în scrierea a sute de petiții, reclamații, cereri de acces la informație și interpelări către diverse instituții-cheie din Republica Moldova, precum ANI, CNA, ministere de resort, primării, etc. În multe dintre aceste cazuri, petițiile se soldează cu succes, iar instituțiile vizate iau atitudine față de problemele reclamate.

Pentru a conferi problemelor reclamate o vizibilitate mai mare și pentru a oferi procesului de monitorizare continuitate și complexitate, în anul 2023, au fost extinse aria și formatul monitorizării. Astfel, ADO Lex XXI, cu susținerea financiară a Uniunii Europene în cadrul proiectului „EU4Accountability - Societatea civilă împuternicită pentru o mai mare responsabilitate socială în Moldova”, a monitorizat aplicarea a două politici de responsabilitate socială în cadrul Primăriilor orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani, și anume:

- Politica publică „Asigurarea accesului la informații de interes public”;
- Politica publică „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”.

Necesitatea monitorizării aplicării acestor politici de responsabilitate socială în cadrul Primăriilor vizate își are izvor în mai mulți factori sistemici. În primul rând, per ansamblu, accesul cetățenilor la informații de interes public și transparența în gestionarea patrimoniului și finanțelor

publice sunt aspecte cruciale pentru o guvernare eficientă și responsabilă. Pe de o parte, respectarea acestor politici poate contribui la prevenirea corupției, la asigurarea utilizării corecte a resurselor publice și la creșterea încrederii cetățenilor în administrația publică, iar pe de altă parte, monitorizarea modului de implementare a politicilor date poate servi drept imbold și catalizator pentru APL-uri de a-și îmbunătăți performanța în domeniile vizate.

Vorbind despre zona geografică aleasă, orașele Fălești, Florești, Râșcani și Glodeni nu se bucură de un mediu asociativ activ și consolidat. Conform datelor din Harta interactivă a ONG-urilor din Republica Moldova¹, în raionul Florești sunt prezente 3 ONG-uri, în Fălești – 2, în Râșcani – 4, iar în Glodeni – la fel, 4. Aceste date, extrase de pe harta ONG-urilor din Moldova, sunt, cel mai probabil, neconforme realității de pe teren, unde activează mai multe ONG-uri. Cu toate acestea, înregistrarea unui număr atât de mic de ONG-uri din localitățile vizate în harta ONG-urilor din Moldova, oferă o imagine teoretică cu privire la dinamismul și proactivitatea redusă a ONG-urilor din regiunile date.

Menționăm că, în prezent, în Moldova sunt circa 3.800 de ONG-uri, care pot fi considerate active, iar majoritatea (80 %)² dintre ele se află în Chișinău, neavând o capacitate de acoperire națională adecvată. Totodată, deși multe dintre aceste ONG-uri activează și în regiuni, înțelegerea nevoilor comunităților locale este cel mai bine înțeleasă de ONG-urile create la nivel local, de la firul ierbii.

Totodată, dintre puținele ONG-uri localizate în Fălești, Florești, Râșcani și Glodeni, doar câteva se implică în activități de watchdog și monitorizare. Mai mult decât atât, în cadrul unor interviuri cu echipa Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI, varii organizații au raportat o nevoie de sporire a conștientizării Primăriilor cu privire la importanța activităților de monitorizare ale ONG-urilor.

Tocmai de aceea, este important ca alte organizații să intervină și să monitorizeze implementarea politicilor-cheie de responsabilitate socială în orașele selectate, contribuind astfel la responsabilizarea autorităților locale și la creșterea nivelului de transparență în aceste orașe.

¹ Organizații neguvernamentale din Republica Moldova. *NGO.md*, <https://ngo.md/ro/>

² Sava, Cristian (2022). Consiliul ONG-urilor din Republica Moldova are o nouă componență. *TVR Moldova*, <https://tvrmdova.md/article/43ca8c3f7eaf0816/consiliul-ong-urilor-din-republica-moldova-are-o-noua-componenta.html>

4. Metodologia de monitorizare

Scopul monitorizării este analiza aplicării de către Primăriile orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani a politicilor de responsabilitate socială, dar și prezentarea propunerilor de îmbunătățire a calității implementării acestora.

Obiectul monitorizării îl constituie politicile de responsabilitate socială „Asigurarea accesului la informații de interes public”, dar și „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”, prevăzute în Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției și în cadrul legal național (Legea nr. 148 din 9 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public, Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice etc).

Metodologia monitorizării constă în:

- evaluarea nivelului de implementare a politicilor de responsabilitate socială sus-menționate în cadrul Primăriilor orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani;
- analiza utilizării banilor și patrimoniului public în cadrul Primăriilor orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani;
- analiza gradului de implicare a cetățenilor în procesul decizional și accesul la informații de interes public.

Metodologia de monitorizare este similară cu cea utilizată de ADO Lex XXI în cercetările anterioare³ și are la bază o serie de indicatori de evaluare cantitativi și calitativi. Indicatorii cantitativi, exacti și măsurabili, oferă posibilitatea de a măsura și compara activitățile desfășurate și sunt exprimați în termeni numerici sau procentuali (ex., % răspunsurilor la solicitările oficiale

³ Soloviova, Svetalana (2021). Raport de analiză a Bugetului în Domeniul Sportului din Perspectiva de Gen în mun. Bălți. *Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI*, <https://lex21.md/archives/5003>.

de informații etc.). Indicatorii calitativi pun în evidență opiniile reprezentanților anumitor grupuri țintă, spre exemplu, satisfacția OSC-urilor în raport cu deschiderea autorității publice locale.

Potrivit metodologiei de monitorizare, nivelul de realizare a acțiunilor relevante fiecărei politici în parte corespunde unuia din următoarele calificative: „Realizat”; „Parțial realizat”; „Nerealizat”. În rezultatul analizei informațiilor obținute în procesul monitorizării, au fost completate tabele descriptive pentru Primăriile orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani, în profilul politicilor monitorizate. Tabelele date conțin acțiunile necesare implementării fiecărei politici monitorizate, indicatorii corespunzători acestor acțiuni, dar și nivelul de realizare a acțiunilor relevante fiecărei politici în parte (termenul de realizare & calificativul). Spre final, fiecare secțiune conține constatările și problemele identificate în baza indicatorilor cantitativi și calitativi, dar și concluziile & propunerile de îmbunătățire a situației.

În calitate de metode de cercetare au fost utilizate: solicitarea informațiilor oficiale în baza unor scrisori adresate autorităților publice monitorizate; confruntarea informațiilor din diferite surse (presă, părți interesate etc); verificarea prezenței informațiilor pe paginile web ale celor 3 Primării și ale Ministerului Finanțelor (<https://mtender.gov.md/>). Mai multe detalii despre metodele specifice de cercetare utilizate întru monitorizarea fiecărei politici în parte, pot fi găsite în subrubrica *Repere metodologice*, aferentă fiecărei politici monitorizate.

5. Noțiuni și repere

În cadrul acestui raport de monitorizare, a fost analizată aplicarea a patru politici de responsabilitate socială:

1. „Asigurarea accesului la informații de interes public”;
2. „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”.

Politica publică anticorupție „Asigurarea accesului la informații de interes public” este o politică esențială întru prevenirea corupției și asigurarea principiilor de bază ale unui stat democratic. Informația de interes public este produsă și deținută de instituțiile publice, din bani publici, adică ai contribuabililor. Ea este un bun public care aparține tuturor. Când instituțiile îngăduiesc accesul la ea, trebuie să explice de ce o fac.

În Republica Moldova, accesul la informații este reglementat printr-o lege organică, adică un act normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale, – Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000.⁴ Legea stabilește, ca principiu, că oricine are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale. Acordul de Asociere semnat între Uniunea Europeană și Republica Moldova are și el principiul transparenței și accesului la informație la baza diferitor procese de reformă pe care țara noastră și le-a asumat – de la mediul de afaceri până la reforma administrației publice. Aceste principii au fost reasumate repetat, odată cu obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară candidată la UE la data de 23 iunie 2022⁵.

Articolul 6 din Legea privind accesul la informație definește termenul de „informație oficială”: „În sensul prezentei legi, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate

⁴ Legea Nr. 982 din 11-05-2000 privind accesul la informație (2000). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108552&lang=ro

⁵ Republica Moldova (2023). *Consiliul European*, <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/enlargement/moldova/>

și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept”.

Este de menționat faptul că, la 9 iunie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în versiune finală (a doua lectură) o nouă lege privind accesul la informațiile de interes public (versiunea finală a legii⁶). Legea va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2024. Noua lege prevede, printre altele, eliminarea obligației de a semna cererile de acces la informație și reducerea termenului de răspuns la solicitări. O altă prevedere a noii legi, potrivit Legislativului, vizează informațiile cu accesibilitate limitată. Astfel, accesul la informații de interes public poate fi limitat dacă dezvăluirea informației va prejudicia siguranța publică, relațiile internaționale, prevenirea sau descoperirea infracțiunilor ori contravențiilor, drepturile de proprietate intelectuală, secretul comercial etc. Totodată, potrivit Parlamentului⁷, va fi interzisă limitarea accesului la informațiile de interes public care constituie date cu caracter personal referitoare la activitatea profesională a agenților publici, precum: numele, prenumele, funcția, studiile, experiența profesională, remunerația, conflictele de interese, sancțiunile disciplinare nestinse.

„Noua lege are ca scop asigurarea transparenței activităților din sectorul public. Documentul prevede că semnătura electronică sau olografă nu va mai fi obligatorie în cererile de acces la informații de interes public. De asemenea, proiectul definește termenul de informații de interes public, prevede extinderea listei furnizorilor de informații, precum și micșorarea termenului-limită pentru examinarea și soluționarea cererilor”, a anunțat Parlamentul⁸.

Politica publică anticorupție „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile” este a doua politică de responsabilitate socială aplicarea căreia a fost monitorizată și relevată în acest raport. Această politică este

⁶ Proiectul de lege privind accesul la informațiile de interes public (2023). *Parlamentul Republicii Moldova*, <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6422/language/ro-RO/Default.aspx>

⁷ Redacția ZDG (2023). Proiectul de lege privind accesul la informații de interes public, votat în a doua lectură. *Ziarul de Gardă*, <https://www.zdg.md/stiri/politic/doc-proiectul-de-lege-privind-accesul-la-informatii-de-interes-public-votat-in-a-doua-lectura/>

⁸ Redacția ZDG (2023). Proiectul de lege privind accesul la informații de interes public, votat în a doua lectură. *Ziarul de Gardă*, <https://www.zdg.md/stiri/politic/doc-proiectul-de-lege-privind-accesul-la-informatii-de-interes-public-votat-in-a-doua-lectura/>

reglementată prin intermediul Articolului 22 din [Legea Integrității în Republica Moldova](#) din 2017.

Conform acestei Legi, conducătorul entității publice are responsabilitatea de a organiza și asigura auditul intern, oferind resursele necesare pentru a asigura eficiența acestuia. De asemenea, trebuie să ofere independență organizațională și funcțională subdiviziunii de audit intern și să asigure independența acesteia în desfășurarea și raportarea activităților de audit intern.

În ceea ce privește achizițiile publice, Legea dată stipulează o serie de obligații ale conducătorului entității publice care îndeplinește condițiile de autoritate contractantă. Aceste obligații includ crearea unui grup de lucru pentru achiziții publice, asigurarea participării reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru, în limitele personalului scriptic, și asigurarea unui drept de vot consultativ sau a dreptului la opinie separată pentru acești reprezentanți. Conducătorul entității publice are și responsabilitatea de a încheia contractele de achiziții publice și de a asigura executarea și gestionarea lor conform termenelor și condițiilor stabilite. În cazul în care autoritatea contractantă nu respectă aceste prevederi, Agenția Achiziții Publice poate interveni pentru soluționarea deficiențelor identificate. În acest sens, Agenția Achiziții Publice monitorizează constant conformitatea desfășurării procedurilor de achiziție publică și efectuează analiza sistemului de achiziții publice.

Totodată, legea prevede faptul că grupul de lucru pentru achiziții publice are responsabilitatea de a asigura eficiența achizițiilor publice, obiectivitatea și imparțialitatea în procedurile de achiziție publică, precum și publicitatea și transparența acestor proceduri. Printre atribuțiile grupului de lucru se numără elaborarea planurilor anuale și trimestriale pentru efectuarea achizițiilor publice, întocmirea documentației de atribuire și a altor documente aplicabile, inițierea și desfășurarea procedurilor de achiziție publică, evaluarea și compararea ofertelor operatorilor economici, atribuirea contractelor de achiziții publice și monitorizarea acestora.

Prevederile prezentei legi se completează cu prevederile Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern⁹, Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.

⁹ Legea nr. 229 din 23-09-2010 privind controlul financiar intern (2010). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110521&lang=ro

181/2014¹⁰, Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice¹¹, cu prevederile actelor normative ale Guvernului și celor departamentale ale Ministerului Finanțelor.

¹⁰ Legea nr. 181 din 25-07-2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale (2014). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126152&lang=ro

¹¹ Legea nr. 131 din 03-07-2015 privind achizițiile publice. *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro

6. Evaluarea modului de aplicare a politicilor de responsabilitate socială în cadrul Primăriilor orașelor Făleşti, Florești, Glodeni și Râșcani

6(1). Politica publică „Asigurarea accesului la informații de interes public”

Repere metodologice: În scopul monitorizării politicii publice „Asigurarea accesului la informații de interes public”, au fost expediate 12 cereri de acces la informație către administrațiile Primăriilor orașelor Făleşti, Florești, Glodeni și Râșcani și au fost studiate paginile web ale celor patru entități. Această activitate, ca și componentă a monitorizării de birou, a avut drept scop verificarea procesului de informare a populației de către cele patru Primării vizate (spre ex., calitatea răspunsurilor oferite la cererile de acces la informație, existența unei pagini web etc). Printre subiectele abordate în solicitările de informații, au fost: existența anumitor regulamente specifice (spre exemplu, regulamentul cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor); numărul și tipul de instruiți oferite personalului Primăriei; date cu privire la achizițiile publice și implicarea societății civile în aceste procese etc.

Totodată, a fost monitorizat modul în care este asigurat accesul la informații de interes public de către Primăriile sus-menționate, echipa de proiect analizând dacă furnizorul de informații:

- asigură un spațiu amenajat pentru documentare, accesibil solicitanților;
- numește și instruește funcționarii responsabili pentru efectuarea procedurilor de furnizare a informațiilor oficiale;
- a elaborat regulamentul cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale;
- acordă asistență și sprijinul necesar solicitanților pentru căutarea și identificarea informațiilor;
- asigură furnizarea datelor din registrele de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate.

Cadrul legal: Legea nr. 148 din 9 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public, Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public¹², Codul contravențional nr. 218 din 24 octombrie 2008¹³, Hotărârea Guvernului nr. 463 din 2 octombrie 2019 cu privire la organizarea audienței¹⁴, Hotărârea Guvernului nr. 208 din 31 martie 1995 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind ținerea lucrărilor de secretariat referitoare la petițiile persoanelor fizice și juridice, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor Republicii Moldova¹⁵, Hotărârea Guvernului nr. 188 din 3 aprilie 2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet.¹⁶

Nr.	Acțiunea	Indicatori	Gradul de realizare (Fălești)	Gradul de realizare (Florești)	Gradul de realizare (Glodeni)	Gradul de realizare (Râșcani)
1.	Asigurarea accesului la informație de interes public în termenii prevăzuți de Legea privind accesul la informație (15 zile lucrătoare).	➤ Numărul de răspunsuri primite în raport cu numărul de cereri de acces la informație solicitate. ➤ Numărul de răspunsuri primite în termen în raport cu numărul de cereri de acces la informație solicitate.	Acțiune realizată	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată	Acțiune realizată parțial
2.	Asigurarea accesului la informație de interes public într-un mod calitativ, evitând răspunsuri	➤ Prezența, în răspunsurile oficiale emise de către Primăriile orașelor Fălești, Florești, Râșcani și Glodeni, a unor informații complete și explicite.	Acțiune realizată	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată	Acțiune realizată parțial

¹² Legea nr. 158 din 04-07-2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (2008). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120077&lang=ro#

¹³ Cod nr. 218 din 24-10-2008 (Codul Contravențional al Republicii Moldova). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122585&lang=ro#

¹⁴ Hotărârea nr. 463 din 02-10-2019 cu privire la organizarea audienței (2019). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117658&lang=ro

¹⁵ Hotărârea nr. 208 din 31-03-1995 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind ținerea lucrărilor de secretariat referitoare la petițiile persoanelor fizice și juridice, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor Republicii Moldova (1995). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=15956&lang=ro

¹⁶ Hotărârea nr. 188 din 03-04-2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua internet (2012). *Legis.md*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=103186&lang=ro#

	vagi, formale și incomplete.					
3.	Asigurarea unui spațiu amenajat pentru documentare, accesibil solicitanților.	➤ Existența unui spațiu amenajat pentru documentare, accesibil solicitanților.	Acțiune realizată parțial	N/A	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial
4.	Elaborarea și existența regulamentului cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale.	➤ Existența regulamentului cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale.	N/A	N/A	N/A	N/A
5.	Plasarea pe paginile web ale celor 4 Primării a principalelor informații de interes public (potrivit HG 188 din 3 aprilie 2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet).	Existența pe pagina web a informațiilor recomandate de HG 188/2012, inclusiv: ➤ date generale: structura instituției publice, adresa poștală, nr. de telefon și alte rechizite ale adresei instituției publice, nr. angajaților, nr. de telefon ale serviciilor de informație; ➤ conducerea instituției publice; ➤ lista actelor normative care stau la baza activității instituției publice, actele normative aprobate de autoritate, inclusiv datele privind publicarea lor oficială; ➤ transparența în procesul decizional; ➤ orele de primire în audiență a cetățenilor, datele necesare	Acțiune realizată	Acțiune realizată parțial	Acțiune nerealizată	Acțiune nerealizată

		privind modul de depunere a petițiilor; ➤ planificarea și executarea bugetelor; ➤ achizițiile publice (planul anual de achiziții, rezultatele achizițiilor ș.a.).				
--	--	---	--	--	--	--

Evaluarea modului de aplicare a politicii „Asigurarea accesului la informații de interes public”:

Acțiunea 1. Asigurarea accesului la informație de interes public în termenii prevăzuți de Legea privind accesul la informație (15 zile lucrătoare).

În cadrul monitorizării politicii publice „Asigurarea accesului la informații de interes public”, ADO Lex XXI a expediat 12 cereri de acces la informație către administrațiile Primăriilor orașelor Făleşti, Florești, Glodeni și Râșcani, recepționând răspunsuri la 8 dintre acestea, dintre care un răspuns – cu depășirea termenului de 15 zile lucrătoare (la Râșcani). Astfel, 34% din solicitările de informații au rămas fără răspuns.¹⁷ Printre subiectele abordate în solicitările de informații, au fost: existența anumitor regulamente specifice (spre exemplu, regulamentul cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor); numărul și tipul de instruiți oferite personalului Primăriei; date cu privire la achizițiile publice și implicarea societății civile în aceste procese etc.

Preponderent, au rămas fără răspunsuri solicitări de informații¹⁸ ce țin de mecanismele de participare civilă și gradul de participare civilă la procesele decizionale locale (Florești), dar și de participarea societății civile în grupurile de lucru pe achiziții & rapoartele de monitorizare a contractelor de achiziții etc (Râșcani). Solicitățile de informații ale ADO Lex XXI și răspunsurile la acestea pot fi analizate în anexele 1 și 2.

¹⁷ Au fost recepționate răspunsurile la cererile de acces la informație nr. 131/23 din 15 august 2023, 132/23 din 15 august 2023, 133/23 din 15 august 2023, 134/23 din 15 august 2023, 135/23 din 15 august 2023, 136/23 din 15 august 2023, dar și 138/23 din 15 august 2023, Recepționat, cu termenul depășit, a fost răspunsul la cererea de acces la informație nr. 141/23 din 15 august 2023. Puteți găsi atât cererile de acces la informație, cât și răspunsurile la acestea în anexe.

¹⁸ Nerecepționate au fost răspunsurile la cererile de acces la informație nr. 140/23 din 15 august 2023 și nr. 141/23 din 27 august 2023 (Primăria or. Râșcani), dar și la cererile nr. 137/23 și 139/23 din 15 august 2023 (Primăria or. Florești). Puteți găsi cererile de acces la informație corespunzătoare în anexe.

Acțiunea 2. Asigurarea accesului la informație de interes public într-un mod calitativ, evitând răspunsuri vagi, formale și incomplete.

Este de remarcat că, nivelul de calitate al răspunsurilor oferite de către cele patru Primării variază, de vreme ce răspunsurile oficiale emise de către Primăriile orașelor Fălești și Glodeni se caracterizează prin prezența unor informații complete și explicite, susținute prin exemple și date concrete. De exemplu, în răspunsul nr. 470 din 29 august 2023, Primarul orașului Fălești, domnul Alexandr Severin, ne-a comunicat cu privire la gradul de participare civilă în localitate: *La audierile publice pentru elaborarea bugetului pentru anul 2023, au participat 19 persoane, au fost înaintate 8 propuneri, dintre care 2 au fost incluse în proiectul bugetului. Pentru a încuraja locuitorii de a se implica în procesul de guvernare și gestionare a fondurilor, la moment, se lucrează la proiectul regulamentului pentru bugetarea participativă, de tip „Buget civic”.* Un răspuns la fel de detaliat la subiectul participării civile ne-a oferit și Primăria or. Glodeni prin intermediul scrisorii nr. 284 din 8 septembrie 2023 semnată de Primara orașului, doamna Stela Onuțu: *Cetățenii orașului Glodeni participă la diverse proiecte care le oferă oportunitatea de a câștiga surse financiare pentru dezvoltarea orașului. Recent, în cadrul proiectului „Comunitatea Mea”, la sesiunea de prioritizare au participat 60 de oameni din orașul Glodeni, conform criteriilor de incluziune socială, și anume: de gen, etnic, geografic, de vârstă, ocupațional, social (foto se anexază).*

Aceste două răspunsuri oferă o imagine pozitivă a eforturilor Primăriilor din Fălești și Glodeni de a respecta standardele de transparență și responsabilitate în furnizarea de informații oficiali, ori ambele includ exemple concrete pentru a susține informațiile furnizate, oferă date specifice (inclusiv cifre), și evită operarea cu fraze vagi, formale și incomplete.

Pe de altă parte, răspunsurile furnizate de către Primăriile orașelor Florești și Fălești conțin destul de multe date incomplete și vagi. De exemplu, drept răspuns la cererea de acces la informație nr. 138/23 din 15 august 2023, prin care am solicitat informații cu privire la transparența achizițiilor publice și mijloacele prin care asigură Primăria or. Florești acest deziderat, Primăria ne-a comunicat generic că *„Transparența achizițiilor publice este asigurată în cadrul primăriei Florești prin publicarea anunțurilor de intenție, planurilor de achiziții, anunțurilor procedurilor pe pagina web <https://primariafloresti.md/licitatii-si-achizitii/>”.*

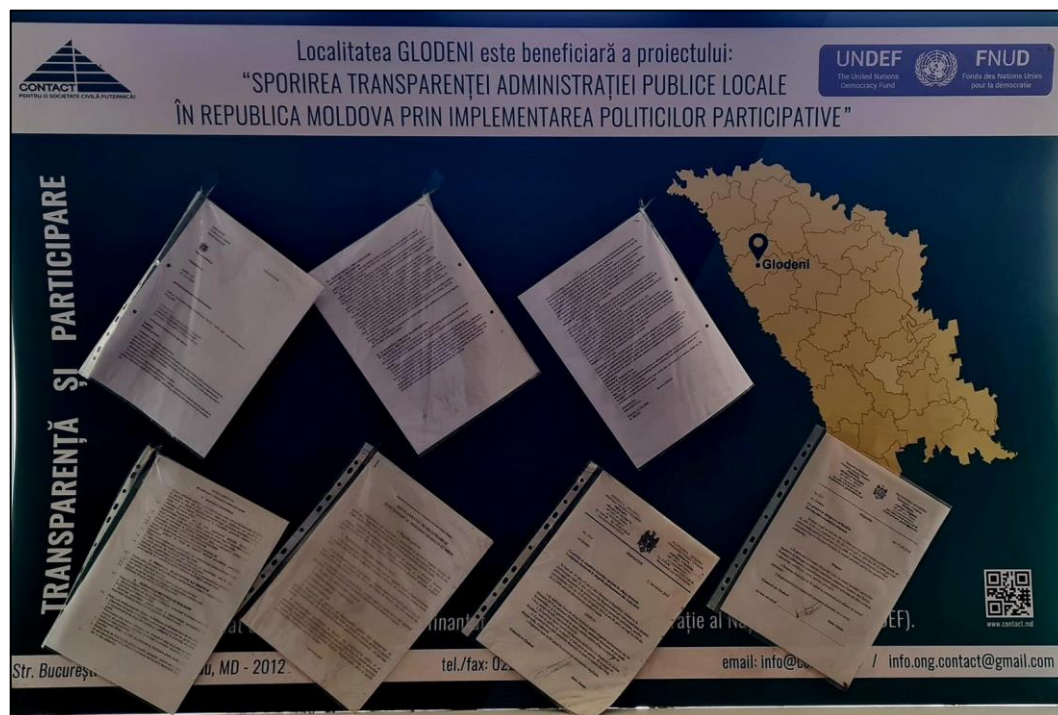
Drept răspuns la cererea de acces la informație nr. 141/23 din 15 august 2023, prin care echipa de monitorizare a solicitat prezentarea informației cu la participarea civilă în orașul Râșcani, Primăria orașului Râșcani a oferit un răspuns de o propoziție, limitându-se la date generice: „Cetățenii sunt invitați la audieri publice, la ședințele consiliului local (nu dispunem de număr concret).”

Acțiunea 3. Asigurarea unui spațiu amenajat pentru documentare, accesibil solicitanților.

În ce privește existența unui spațiu amenajat pentru documentare, administrația Primăriei or. Fălești ne-a comunicat, prin intermediul răspunsului nr. 467 din 29 august 2023 că Primăria or. Fălești asigură informarea și documentarea cetățenilor prin intermediul unor panouri informative amenajate. Fotografii nu au fost expediate.

Primăria or. Florești nu ne-a furnizat un răspuns oficial la această întrebare.

Prin intermediul răspunsului nr. 284 din 8 septembrie 2023, Primăria or. Glodeni ne-a informat că instituția dispune de panouri de informare accesibile pentru solicitanți (atât în incinta instituției, cât și în curtea acesteia), informația fiind actualizată la necesitate, în special atunci când intervin schimbări în legislație.

Prin intermediul răspunsului nr. 762 din 6 octombrie 2023, Primăria or. Râșcani ne-a comunicat că instituția dispune de un spațiu amenajat pentru documentare, accesibil solicitanților (anticamera Primăriei, panouri informative amenajate pe hol și la intrare în incinta Primăriei).

Concluzionând, chiar dacă Primăriile orașelor Fălești, Glodeni și Râșcani dispun de panouri informative amenajate pe pereții instituțiilor, nu putem cataloga aceste panouri drept autentice spații amenajate pentru documentare. Spre exemplu, panoul informativ din cadrul Primăriei or. Glodeni se rezumă la publicarea anumitor legi și hotărâri de guvern. Chiar și așa, sunt afișate legile în textul lor integral, care pot fi destul de greu de înțeles pentru cetățeanul de rând. O sugestie în acest sens ar fi afișarea, în locul acestor documente voluminoase, a unor infografice și postere simplificate, care să prezinte informația într-un mod mai simplu de înțeles și atractiv vizual.

Un exemplu de bună practică este *Ghișeul Unic* al Primăriei mun. Bălți, care este dotat cu tehnologii moderne, cu locuri de așteptare, o zonă de joacă pentru copii, o zonă de informare și o toaletă pentru angajați și vizitatori. În cadrul acestui ghișeu, cetățenii pot fi să se informeze; să se documenteze; să se consulte cu specialiștii Primăriei; dar și să depună cereri în domeniul învățământ, cereri de informații comerciale, petiții, cereri pentru servicii sociale; cereri de asistență pentru sezonul rece etc¹⁹.

Acțiunea 4. Elaborarea regulamentului cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale.

Referitor la existența regulamentului cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale, niciuna dintre Primării nu ne-a oferit o informație clară cu privire la acest aspect. De pildă, prin intermediul răspunsului nr. 762 din 6 octombrie 2023, Primăria or. Râșcani ne-a comunicat că instituția dispune de Regulamentul intern al Primăriei orașului Râșcani, dar și de un Regulamentul de conduită a funcționarului public. Menționăm că existența acestor două regulamente este salutară, dar nu înlocuiește necesitatea adoptării și implementării unui regulament cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale.

¹⁹ Redacția esp.md (2023). La Bălți a fost deschis un nou oficiu al "Ghișeului unic" al Primăriei: a fost dotat cu tehnologii moderne. *Jurnalul SP*, <https://esp.md/ro/sobytiya/2023/07/12/la-balti-fost-deschis-un-nou-oficiu-al-ghiseului-unic-al-primariei-fost-dotat-cu>

Primăriile or. Florești și or. Glodeni au omis furnizarea unor răspunsuri oficiale la această întrebare.

Administrația Primăriei or. Fălești ne-a comunicat, prin intermediul răspunsului nr. 467 din 29 august 2023, că, în procesul de furnizare a documentelor și informațiilor oficiale, funcționarii din cadrul Primăriei sunt ghidați de Legea 982 din 11 mai 2000 cu privire la accesul la informație și alte acte legislative după caz, fără existența unui regulament intern în acest sens.

Acțiunea 5. Plasarea pe paginile web ale celor patru Primării a principalelor informații de interes public.

În lunile august 2023, a fost analizat conținutul paginilor web ale celor patru Primării. În cadrul acestei activități, s-a identificat existența informațiilor de interes public pe paginile web ale celor patru Primării (potrivit Hotărârii Guvernului nr. 188 din 3 aprilie 2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet).

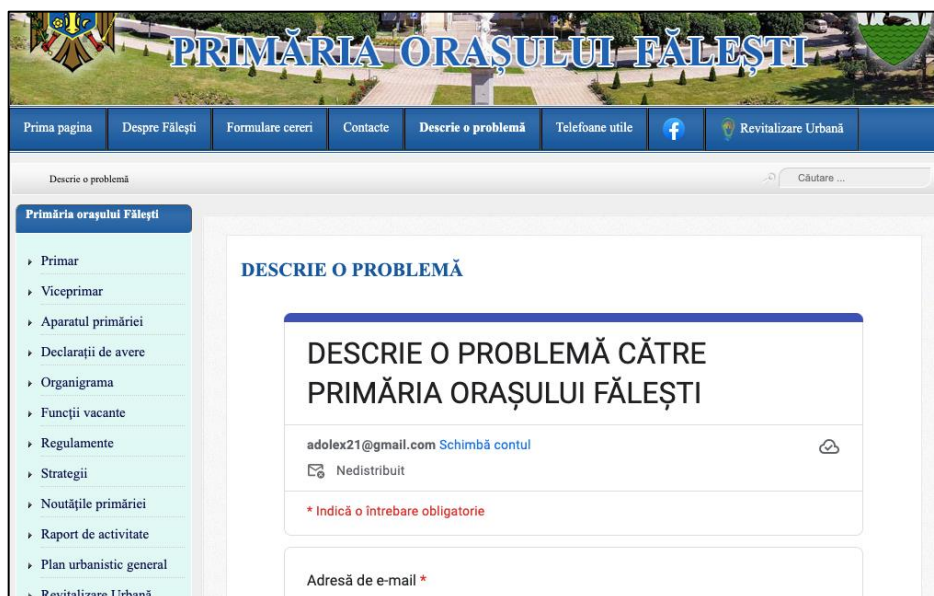
În cadrul monitorizării au fost constatate următoarele:

- ⇒ Pe pagina web a Primăriei orașului Glodeni²⁰, nu este publicată informația cu privire la structura autorității publice, date privind obiectivele și funcțiile subdiviziunilor sale subordonate, numărul angajaților, date privind organizațiile subordonate primăriei. La rubrica *Servicii*, nu este indicată nicio informație. La rubrica *Contacte*, nu există nicio informație, iar în colțul din stânga paginii este specificat doar email-ul și numărul de telefon al Primăriei. La fel, lipsesc datele cu privire la conducerea primăriei. Dacă dăm click pe rubrica *Primăria*, ne apar două sub-rubrici: *Dispozițiile primarului* și *Rapoartele Primarului*, în care nu sunt prezente careva date. Lipsesc actele legislative și normative în vigoare, care stau la baza activității Primăriei, dar și datele privind transparența în procesul decizional. La rubrica *Transparență* cu sub-rubricile *Bugetul orașului* și *Achiziții* nu este publicat nimic, la fel ca și în rubrica *Consultări publice*. Nu este publicată informația cu privire la evenimentele oficiale organizate de Primăria orașului. La rubrica *Știri*, găsim informații cu privire la întrunirile și seminarele care deja au avut loc.
- ⇒ Referitor la Primăria or. Râșcani, observăm, în primul rând, că Primăria or. Râșcani nu dispune de o pagină web separată, ci doar de o rubrică pe pagina Consiliului Raional

²⁰ Pagina web a Primăriei orașului Glodeni, <http://primaria-glodeni.md/>

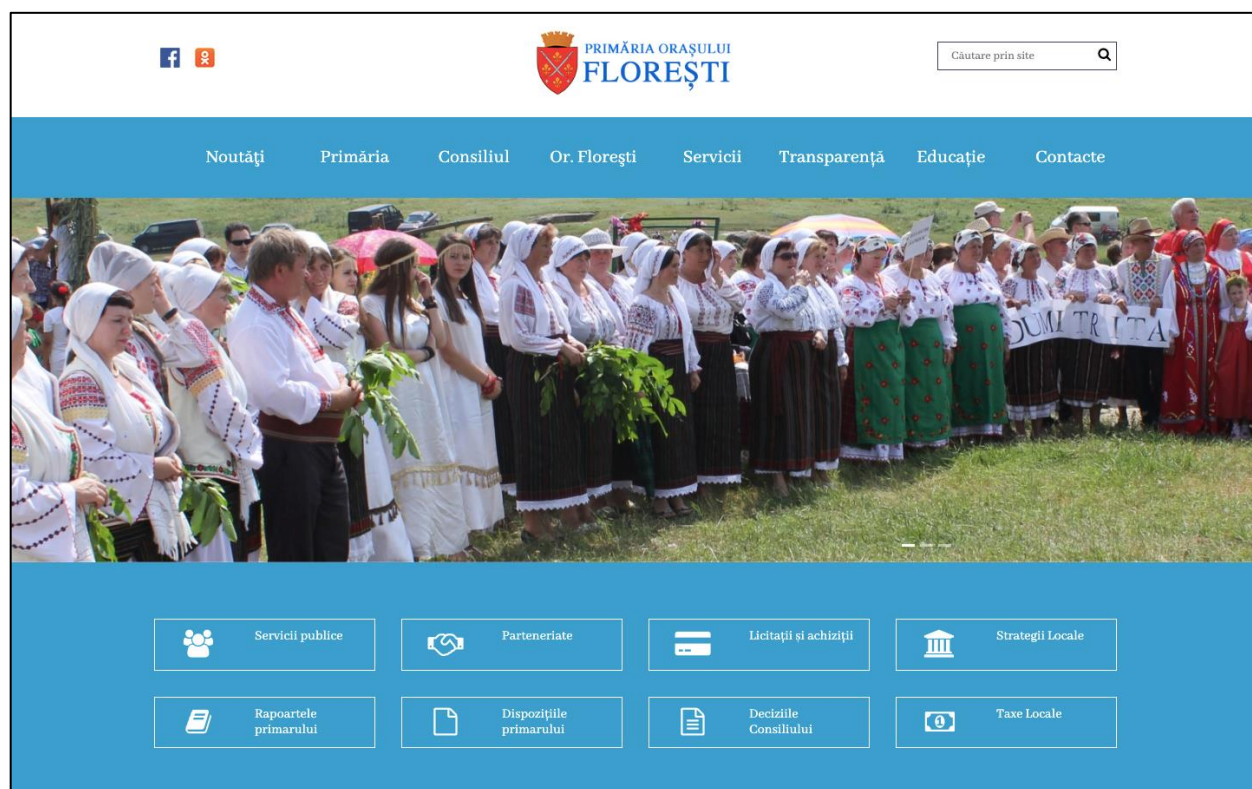
Râșcani²¹, unde informațiile publicate se rezumă la numele Primarului și ale consilierilor locali, precum și datele unei adrese web nefuncționale. Pentru a îmbunătăți situația și pentru a promova o mai mare transparență și accesibilitate pentru cetățeni, Primăria orașului Râșcani ar trebui să dezvolte și să mențină o pagină web separată. Pagina web ar trebui să conțină o gamă largă de informații, inclusiv hotărâri ale consiliului local, bugetul local, audierile publice programate, rapoarte de activitate ale Primăriei, dar și anunțuri cu privire la proiectele de dezvoltare sau infrastructură. Aceste informații ar trebui să fie ușor de găsit și de înțeles pentru toți cetățenii.

⇒ Cât despre pagina web a Primăriei or. Fălești, aceasta este bine-structurată, bogată în informații, accesibilă pentru utilizatori, și conține date importante, precum: CV-urile și datele de contact ale principalilor specialiști și specialiste din cadrul Primăriei; organigrama Primăriei; declarațiile de avere ale funcționarilor; lista funcțiilor vacante; regulamentele de care se ghidează Primăria în activitatea sa zilnică; noutățile Primăriei; rapoartele de activitate; Planul Urbanistic General; date cu privire la audierile publice; date cu privire la achizițiile publice; lista cadourilor și beneficiarii acestora; rapoarte privind transparența decizională etc. Mai mult decât atât, pagina web a Primăriei or. Fălești dispune și de rubrica *Describe o Problemă*, în cadrul căreia cetățenii pot expedia, într-un format accesibil și ușor de înțeles, sugestii și recomandări către funcționarii Primăriei.

²¹ Pagina web a Consiliului Raional Râșcani, <https://consiliulriscani.md/index.php?pag=news2&tip=primarii>

- Pagina Primăriei or. Florești se remarcă printr-o interfață extrem de prietenoasă pentru utilizatori și utilizatoare, și conține date importante, precum: numele principalilor specialiști și specialiste din cadrul Primăriei; structura, organigrama și efectivul limită ale Primăriei; dispozițiile și rapoartele Primarului; funcțiile vacante; noutățile Primăriei (ultima fiind plasată pe 31 octombrie 2023: invitație la audieri publice); transparența financiară (bugetul local inclusiv bugetarea participativă, taxe locale, strategii locale) și cea decizională (inițieri de proiecte & proiecte de decizii) etc. Cu toate acestea, lipsesc date esențiale, precum: CV-urile și datele de contact ale principalilor specialiști și specialiste din cadrul Primăriei; date mai specifice privind achizițiile publice, care vor cuprinde nu doar planul anual de achiziții, ci și anunțurile de intenție, contractele de achiziții, dările de seamă privind monitorizarea acestor contracte etc.

În acest context, ar fi salutar dacă Primăriile vizate și-ar crea pagini web, în cazul în care acestea nu există, ori ar completa și actualiza conținutul rubricilor de pe paginile web sus-menționate, plasând pe ele o serie de informații, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 188 din 12 aprilie 2012, inclusiv:

- structura autorității publice, adresele poștale, numerele de telefon și alte rechizite ale adresei autorității publice, numărul angajaților, numerele de telefon ale serviciilor de informație ale autorității publice;
- datele cu privire la conducerea autorității publice;
- lista actelor legislative și normative în vigoare, care stau la baza activității autorității publice, actele normative aprobate de autoritatea publică;
- datele privind transparența în procesul decizional;
- modelele de cereri și de alte documente, stabilite de legislație și de actele normative ale autorităților publice, instrucțiunile privind completarea lor; orele de primire în audiență a cetățenilor, datele necesare privind modul de depunere a petițiilor etc;
- datele privind încadrarea cetățenilor în serviciul public: lista funcțiilor vacante existente, cerințele de calificare față de candidați, formularul de participare la concurs și termenul-limită de depunere a acestuia;
- datele privind vizitele oficiale și deplasările de serviciu ale conducătorilor;
- datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sunt autoritățile administrației publice;
- datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritățile administrației publice;
- serviciile publice prestate persoanelor fizice și juridice;
- date privind achizițiile publice, care vor cuprinde planul anual de achiziții, anunțuri de intenție, rezultate și alte informații de interes public relevante domeniului;
- modulul anticorupție (persoană responsabilă, plan de integritate, raport cu privire la implementarea Planului de integritate, raport privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție, etc.

Concluzii și recomandări privind aplicarea politicii:

Cele patru Primării monitorizate asigură, în linii generale, accesul la informațiile de interes public: oferă răspunsuri la solicitări de informații, dispun de panouri cu informații accesibile pentru solicitanți, publică în mediul on-line anumite informații de interes public. Totuși, există anumite probleme în acest domeniu.

ADO Lex XXI a depus 12 cereri de acces la informație către Primăriile orașelor Fălești, Florești, Glodeni și Râșcani, primind răspunsuri la 8 dintre acestea. Deși numărul cererilor de acces a fost semnificativ, 34% dintre solicitări au rămas fără răspuns, semnalizând o problemă de respectare a termenelor legale în privința furnizării informațiilor. Totodată, nivelul de calitate al răspunsurilor variază între Primăriile din cele patru orașe. Primăriile din Fălești și Glodeni au furnizat răspunsuri detaliate, complete și explicite, susținute prin exemple concrete și date specifice, respectând astfel standardele politicii de transparență. În schimb, Primăriile din Florești și Râșcani au oferit răspunsuri vagi, incomplete și evazive, cu un conținut insuficient pentru a satisface cerințele de transparență.

Pe o altă undă de idei, doar trei dintre Primăriile analizate au furnizat informații privind existența unui spațiu amenajat pentru documentare. Cu toate acestea, se observă că spațiile oferite nu sunt suficient de detaliate sau utile pentru cetățeni.

Totodată, niciuna dintre Primării nu a furnizat informații clare privind existența unui regulament cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor și informațiilor oficiale. Acest aspect poate necesita o îmbunătățire pentru a asigura transparența și responsabilitatea în cadrul administrațiilor locale.

Nu în ultimul rând, paginile web ale Primăriilor au fost analizate, iar rezultatele arată variații semnificative în ceea ce privește conținutul și accesibilitatea informațiilor. Primăria Fălești se evidențiază printr-o pagină web bine structurată și bogată în informații utile pentru cetățeni, în timp ce Primăria Râșcani necesită dezvoltarea unei pagini web separate pentru a îmbunătăți transparența. Primăriile Florești și Glodeni trebuie să completeze și să actualizeze conținutul paginilor lor web pentru a oferi informații relevante și accesibile cetățenilor.

În acest context, pentru a îmbunătăți aplicarea politicii publice ce ține de asigurarea accesului la informații de interes public sunt recomandabile următoarele măsuri:

- Asigurarea respectării prevederilor legale ce țin de accesul la informații de interes public:
 - oferirea răspunsurilor la solicitările de informații în termenul legal stabilit;
 - prezentarea unor răspunsuri explicite și complete solicitanților de informații publice, evitarea formulărilor vagi și confuze;
- Completarea și actualizarea continuă a conținutului rubricilor web, inclusiv plasarea următoarelor informații:

- structura autorității publice, adresele poștale, numerele de telefon și alte rechizite ale adresei autorității publice;
 - datele cu privire la conducerea autorității publice;
 - lista actelor legislative și normative în vigoare, care stau la baza activității Primăriei;
 - datele privind încadrarea cetățenilor în serviciul public: lista funcțiilor vacante existente în serviciul public, cerințele de calificare față de candidații pentru funcțiile vacante din serviciul public;
 - datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritățile administrației publice;
 - serviciile publice prestate persoanelor fizice și juridice;
 - date privind achizițiile publice, care vor cuprinde planul anual de achiziții, anunțuri de intenție, rezultate și alte informații de interes public relevante domeniului etc.
- Oferirea posibilității de a expedia prin intermediul rubricilor web a cererilor de acces la informație și petițiilor electronice;
 - Asigurarea controlului intern cu privire la examinarea în termen a cererilor de acces la informație;
 - Adoptarea unui regulament în care să fie stipulate drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor/informațiilor oficiale.
 - Numirea/desemnarea unor persoane responsabile de furnizarea informațiilor oficiale;
 - Asigurarea instruirii continue a personalului antrenat în examinarea cererilor de acces la informație și petițiilor.

6(2). Politica publică „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”

Repere metodologice: În scopul monitorizării politicii de responsabilitate socială „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”, s-a analizat, în măsura posibilităților, dacă conducătorul și agenții publici ai celor patru instituții publice asigură gestionarea alocațiilor bugetare și extrabugetare și administrează patrimoniul public în baza principiilor bunei guvernări și a transparenței achizițiilor publice, inclusiv prin analiza achizițiilor publice recente și identificarea potențialelor riscuri/stegulețe roșii. În acest sens, s-a verificat dacă cele patru Primării, în calitate de autorități contractante, îndeplinesc următoarele obligații:

- elaborează și publică planurile anuale de achiziții pe paginile lor web (s-a analizat când au fost elaborate și publicate aceste planuri, dacă au fost efectuate modificări la ele, etc);
- respectă principiile tratamentului egal al operatorilor economici în cadrul procedurilor de achiziție publică;
- asigură crearea grupurilor de lucru pentru achiziții publice din rândul agenților publici, inclusiv al celor care sunt specialiști cu experiență profesională în domeniul achizițiilor publice, în limitele personalului scriptic;
- asigură includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru;
- asigură reprezentanților societății civile incluși în grupul de lucru condiții pentru exercitarea dreptului de vot consultativ sau a dreptului la opinie separată în cadrul actului deliberativ al grupului respectiv;
- asigură exercitarea autonomă, imparțială și bazată pe lege a atribuțiilor membrilor grupului de lucru, pe care aceștia să le poată desfășura liber de influențe necorespunzătoare și de conflicte de interese, etc;
- publică rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții.

Cadrul legal: Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile este reglementată prin Legea integrității nr.82/2017 care

detaliază obligațiile conducătorului entității publice în ceea ce privește sistemul de control intern managerial și achizițiile publice; Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, precum și de actele normative ale Guvernului și cele departamentale ale Ministerului Finanțelor.

Nr.	Acțiunea	Indicatori	Gradul de realizare (Făleşti)	Gradul de realizare (Florești)	Gradul de realizare (Glodeni)	Gradul de realizare (Râșcani)
1.	Elaborarea și publicarea documentelor-cheie: planuri anuale de achiziții, contracte de achiziții, rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții, dări de seamă etc.	➤ Existența (inclusiv publicarea) planurilor anuale de achiziții, contractelor de achiziții, rapoartelor privind monitorizarea contractelor de achiziții, dărilor de seamă etc.	Acțiune realizată	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial	N/A
2.	Buna funcționare a grupului de lucru pentru achiziții publice, inclusiv includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru, asigurarea exercitării autonome, imparțiale și bazată pe lege a atribuțiilor membrilor grupului de lucru etc.	➤ Numărul de reprezentanți ai societății civile incluși în grupul de lucru pentru achiziții publice, existența rapoartelor de activitate a grupurilor pentru achiziții publice, transparența activității grupurilor pentru achiziții publice etc.	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial	N/A
3.	Administrează banilor publici în baza principiilor buneii guvernări și a transparenței achizițiilor publice, inclusiv lipsa de	➤ Lipsa carențelor și neregulilor (<i>stegulețe roșii</i>) în procesul de efectuare a achizițiilor publice în cadrul celor	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial	Acțiune realizată parțial

	stegulețe roșii în procesele de achiziții publice.	Primării vizate.				
--	--	------------------	--	--	--	--

Evaluarea progresului aplicării politicii „Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile”:

Acțiunea 1. Elaborarea și publicarea următoarelor documente-cheie: planuri anuale de achiziții, contracte de achiziții, rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții, dări de seamă etc.

Primăria or. Făleşti înregistrează rezultate notabile în ceea ce privește elaborarea și publicarea documentelor strategice legate de achizițiile publice. Astfel, în urma examinării conținutului paginii web <https://falesti.md>²², dar și prin intermediul răspunsului nr. 449 din 23 august 2023, am constatat că planul de achiziții pentru anul 2023 se regăsește pe pagina oficială a Primăriei or. Făleşti²³. În anul 2023, planul anual a suferit patru modificări care, la fel, se regăsesc pe pagina web a instituției²⁴. Totodată, toate rapoartele Primăriei or. Făleşti privind monitorizarea contractelor sunt plasate pe pagina oficială a Primăriei²⁵. Același lucru este valid și pentru contractele de achiziții publice, care pot fi accesate ușor și rapid într-un tabel Excel disponibil online, care sintetizează principalele date legate de fiecare contract.

1	Contracte atribuite 2023					
2	nr./rând	numărul și data încheierii contractului	Operatorul economic	Denumirea scurtă a obiectului de achiziție	Suma cu TVA (lei)	Vizualizare contracte
3	1	1/02.01.2023	ÎI Budnea Rodica	Pâine și produse de panificație	72545,00	PDF
4	2	2/12.12.23	SRL Sistemcom	Servicii de reparații curente și întreținere a tehnicii de birou	25440,00	PDF
5	3	3/12.01.23	SRL Aquatrade	Apă potabilă	63792,00	PDF
6	4	4/12.01.23	Armaș Anatolie	Servicii de reparație și întreținere a echipamentului electric	15000,00	PDF
7	5	5/09.01.23	SRL Romanasante	Fructe și legume sezoniere	68093,50	PDF
8	6	6/11.01.23	CA General Asigurări SA	Servicii de asigurare civică generală (cazangeriile pe gaz)	5850,00	PDF
9	7	7/12.01.23	ÎI Gligor Sergiu	Servicii de catering (cantină socială)	99000,00	PDF
10	8	8/13.01.23	SRL Catadeni	Cărbune AM IET 8	51500,00	PDF
11	9	9/13.01.23	SRL Faun Gaz	Gaz propan lichifiat	28800,00	PDF

²² Pagina web a Primăriei orașului Făleşti, <https://falesti.md>

²³ Planul anual de achiziții publice a Primăriei or. Făleşti (2023). *Primăria orașului Făleşti*, <https://falesti.md/index.php/achizitii-publice/43-plan-achizitii/1059-plan-achizitii-2023.html>

²⁴ Modificări la planul anual de achiziții publice a Primăriei or. Făleşti (2023). *Primăria orașului Făleşti*, https://falesti.md/index.php/achizitii-publice/43-plan-achizitii.html?layout=*

²⁵ Monitorizarea contractelor de achiziții publice ale Primăriei or. Făleşti (2023). *Primăria orașului Făleşti*, https://falesti.md/index.php/achizitii-publice/40-monitorizare-contracte.html?layout=*

În ceea ce privește Primăria or. Florești, este de menționat că la solicitarea nr. 138/23 din 15 august 2023, reprezentanții Primăriei ne-au expediat copia planului de achiziții pentru anul 2023 (răspunsul nr. 1092 din 4 septembrie 2023), și ne-au informat că transparența achizițiilor publice este asigurată în cadrul primăriei Florești prin publicarea anunțurilor de intenție, planurilor de achiziții, anunțurilor procedurilor pe pagina web a Primăriei: <https://primariafloresti.md/licitatii-si-achizitii/>²⁶. Cu toate acestea, analizând pagina web a Primăriei, am constatat că lipsesc multe informații esențiale, precum: copiile contractelor de achiziții, rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții și dările de seamă. De exemplu, informația publicată pentru anul 2023, se rezumă la planul de achiziții pentru anul 2023, patru anunțuri de intenție, și un raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice.

Cât despre Primăria or. Glodeni, reprezentanții instituției ne-au expediat copia planului de achiziții pentru anul 2023 (răspunsul nr. 284 din 8 septembrie 2023), și ne-au informat generic că „Toate licitațiile publice sunt electronice. Astfel, sunt accesibile online și fiecare decizie de achiziție publică este publicată în mod transparent online, în timp real.” Cu toate acestea, studiind pagina web a Primăriei or. Glodeni, constatăm, cu regret, că rubrica *Transparență* cu subrubricile *Bugetul orașului* și *Achiziții* nu dispune de nicio informație legată de achizițiile publice.

²⁶ Licitații și achiziții (2023). *Primăria or. Florești*, <https://primariafloresti.md/licitatii-si-achizitii/>

Într-un final, dat fiind faptul că Primăria or. Râșcani nu dispune de o pagină web separată, am decis să aflăm informații cu privire la existența următoarelor documente-cheie: planuri anuale de achiziții, contracte de achiziții, rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții, dări de seamă etc, prin intermediul unei cereri de acces la informație (nr. 140/23 din 15 august 2023). Cu regret, nu am obținut, până în ziua de astăzi, un răspuns la această cerere de acces la informație.

Acțiunea 2. Buna funcționare a grupului de lucru pentru achiziții publice, inclusiv includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru, asigurarea exercitării autonome, imparțiale și bazată pe lege a atribuțiilor membrilor grupului de lucru etc.

În cadrul Primăriei or. Fălești, conform răspunsului nr. 449 din 23 august 2023, grupul de lucru cu privire la achiziții publice din cadrul primăriei orașului este instituit prin dispoziția primarului nr. 142 din 20 mai 2020 „Cu privire la instituirea grupului de lucru pentru achiziții publice și stabilirea funcțiilor membrilor grupului de lucru”, în limita personalului scriptic în conformitate cu prevederile H.G. 10 din 20 ianuarie 2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice. Detalii despre grupul de lucru pentru achiziții publice și atribuțiile membrilor grupului de lucru pot fi vizualizate accesând dispoziția vizată²⁷. Primăria or. Fălești ne-a informat că, pe parcursul ultimului an, nu au fost primite solicitări cu privire la includerea în componența grupului de lucru a reprezentanților societății civile. Nu am putut afla dacă grupul de lucru din cadrul Primăriei este format și din personal calificat, cu expertiză în domeniul achizițiilor publice.

În ceea ce privește Primăria or. Florești, este de menționat că la solicitarea nr. 138/23 din 15 august 2023, reprezentanții Primăriei ne-au expediat lista membrilor/membrelor grupului de lucru pentru achiziții publice din cadrul instituției, menționând că „*Experiență profesională în domeniul achizițiilor publice au domnul Iurie Gangan (care a activat anterior în cadrul primăriei Florești, în calitate de viceprimar) și doamna Oxana Barbălat (specialistă principală achiziții publice din anul 2019).*” Referitor la participarea civilă în cadrul grupului de lucru, Primăria ne-a informat: „*Pe parcursul ultimului an, în grupul de lucru nu au fost incluși reprezentanți ai societății civile. Totodată, nu au fost solicitări din partea cetățenilor privind includerea în componența grupului de lucru.*”

²⁷ Dispoziția nr. 242 a Primăriei or. Fălești (2022). *Primăria or. Fălești*, https://drive.google.com/file/d/15nW35eGA_Sw-1KyViRastbJHdCa48ySh/view

La Glodeni, Primăria orașului ne-a informat, prin intermediul răspunsului nr. 284 din 8 septembrie 2023, că, în cadrul instituției vizate, grupul de lucru se formează printr-o dispoziție a primarului, în limitele personalului scriptic, din cel puțin 5 membri permanenți, inclusiv președintele și secretarul. Președintele grupului de lucru este conducătorul autorității contractante. Totodată, Primăria or. Glodeni ne-a asigurat că „În componența grupului de lucru, se includ funcționari și specialiști ai autorității contractante cu experiență profesională în domeniu sau în alte domenii relevante achiziției.” Referitor la participarea civilă în cadrul grupului de lucru, Primăria or. Glodeni ne-a informat: „În adresa Primăriei nu a parvenit nicio cerere cu privire la includerea în componența grupului de lucru pentru achiziții a reprezentanților societății civile.”

Primăria or. Râșcani nu a răspuns, până în ziua de astăzi, la cererea de acces la informație (nr. 140/23 din 15 august 2023) prin care am încercat să aflăm mai multe detalii privind funcționarea grupului de lucru pentru achiziții publice din cadrul Primăriei.

Acțiunea 3. Primăriile administrează banii publici în baza principiilor bunei guvernări și a transparenței achizițiilor publice, inclusiv lipsa de stegulețe roșii în procesele de achiziții publice.

Referitor la stegulețe roșii²⁸, pentru a cuantifica stegulețele roșii/încălcărilor admise de către cele patru Primării în procesele de gestionare a banilor publici, am analizat datele oferite de către Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor²⁹ (perioada de referință: 2021-2023, adică ultimii trei ani). Astfel, pe parcursul perioadei de referință, au fost depuse patru contestații de către operatorii economici împotriva deciziilor de atribuire a contractelor adoptate de către Primăria or. Fălești³⁰. Una dintre contestații a fost restituită fără examinare în fond³¹, alta a fost

²⁸ „Stegulețele roșii” sunt un instrument de monitorizare utilizat pe larg la scară internațională și se bazează pe identificarea riscurilor de fraudă și corupție la fiecare etapă a procesului de achiziție. Este un instrument foarte util pentru cei care monitorizează achizițiile întrucât include nu doar detectarea încălcărilor și ilegalităților, dar și instrumente de analiză a „stegulețelor”, precum și recomandări de prevenire și eliminare a riscurilor.

²⁹ Pagina web a Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, <https://www.ansc.md/>

³⁰ Contestația nr. 02/169/22 din 28.03.2022 pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1646229460946 din 15.03.2022; Contestația nr. 02/117/22 din 04.03.2022, pe marginea procedurii de achiziție nr. ENOTICES-ECAS_n008g3r7/2021-173464; Contestația nr. 02/481/21 din 08.06.2021, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1619606266374 din 03.06.2021; dar și Contestația nr. 02/644/21 din 19.07.2021, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1619606266374 din 03.06.2021

³¹ Decizia nr. 03D-122-22 (2022). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-122-224249935892300315390.pdf>

respinsă ca tardivă³², alta a fost respinsă din lipsă de substanță³³, iar cea din urmă – admisă parțial³⁴, Primăria or. Făleşti fiind obligată să reevalueze oferta operatorului economic ce a depus contestația, primită în cadrul procedurii de achiziție publică prenotate, cu luarea în considerare a constatărilor din partea motivată a prezentei decizii.

Cât despre Primăria or. Florești, în perioada de referință, au fost depuse trei contestații de către operatorii economici împotriva deciziilor de atribuire a contractelor adoptate de către Primăria or. Florești³⁵. Una dintre contestații a fost respinsă³⁶, iar alte două contestații au fost admise parțial, Primăria or. Florești fiind obligată să reevalueze ofertele operatorilor economici ce au depus cele două contestații vizate³⁷.

Vorbind despre Primăria or. Glodeni, în ultimii trei ani, a fost depusă o singură contestație de către un operator economic, pe marginea rezultatelor procedurii de achiziție publică nr. MD-1672907903697, privind achiziția „Servicii de emitere și livrare a tichetelor de masă pentru perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2023”, inițiată de către Primăria or. Glodeni³⁸. Această contestație a fost admisă, iar procedura de achiziție vizată a fost anulată³⁹.

Nici Primăria or. Râșcani nu a fost imună la contestațiile operatorilor economici, și s-a ales, pe parcursul anilor 2021-2023, cu trei contestații din partea operatorilor economici⁴⁰. Toate cele trei contestații au fost admise de către Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor, Primăria

³² Decizia nr. 03D-509-21 (2021). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-509-215211197320028313271.pdf>

³³ Decizia nr. 03D-193-22 (2022). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-193-225958221181045682645.pdf>

³⁴ Decizia nr. 03D-446-21 (2021). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-446-212196065187548771882.pdf>

³⁵ Contestația nr. 02/380/22 din 31.05.2022 și nr. 02/395/22 din 03.06.2022, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1650283249022 din 17.05.2022, dar și Contestația nr. 02/503/21 din 15.06.2021, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1621429817942 din 31.05.2021.

³⁶ Decizia nr. 03D-387-22 (2022). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-387-228582492876826084926.pdf>

³⁷ Decizia nr. 03D-432-21 (2021). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-434-213341704055012486692.pdf> și Decizia nr. 03D-387-22 (2022). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-387-228582492876826084926.pdf>

³⁸ Contestația nr. 02/47/23 din 25.01.2023, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1672907903697

³⁹ Decizia nr. 03D-103-23 (2023). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-103-237058802561040673559.pdf>

⁴⁰ Contestația nr. 02/1043/22 din 02.12.2022, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1668763607550; Contestația nr. 02/359/21 din 11.05.2021, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1615456284141 din 26.03.2021; dar și Contestația nr. 02/229/21 din 07.04.2021, pe marginea procedurii de achiziție publică nr. MD-1615456284141 din 26.03.2021.

or. Râșcani fiind, în toate cazurile, obligată să anuleze deciziile de atribuire a contractelor vizate, și să reevalueze ofertele operatorilor economici care au depus contestațiile⁴¹.

Concluzii și recomandări privind aplicarea politicii:

În cadrul celor patru Primării, se atestă un nivel nesatisfăcător de aplicare a politicii ce ține de gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile. Astfel, Primăria or. Fălești demonstrează un angajament puternic pentru transparența achizițiilor publice. Planurile anuale de achiziții, contractele de achiziții și rapoartele privind monitorizarea contractelor sunt disponibile pe pagina oficială a instituției. În cazul Primăriei or. Florești, deși planurile de achiziții sunt disponibile pe pagina web a primăriei, lipsesc multe alte documente importante, cum ar fi copiile contractelor de achiziții și rapoartele de monitorizare. Primăria or. Glodeni face trimitere la achizițiile publice electronice și transparența online, însă analiza paginii web a instituției nu a confirmat aceste afirmații. Primăria or. Râșcani nu a răspuns la cererea de acces la informație privind documentele-cheie legate de achizițiile publice, deși i-am trimis cereri repetate, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la nivelul de transparență a autorității contractante vizate.

În cazul tuturor celor patru Primării, pe parcursul anului 2023, nu au existat solicitări din partea societății civile pentru a se alătura grupului de lucru pentru achiziții publice. Se recomandă celor patru Primării să adopte o abordare mai proactivă în ceea ce privește includerea reprezentanților societății civile în grupurile de lucru pentru achiziții publice. Această acțiune poate aduce mai multă transparență, imparțialitate și responsabilitate în procesul de achiziții publice, precum și poate contribui la prevenirea potențialelor erori sau nereguli.

Pentru a evalua transparența și gestionarea corectă a banilor publici, s-au analizat contestațiile depuse de către operatorii economici împotriva deciziilor de atribuire a contractelor de achiziții publice. S-a constatat că numărul acestora este destul de înalt, și că ANSC a admis, pe parcursul

⁴¹ Decizia nr. 03D-897-22 (2022). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-897-224262029070603857407.pdf>; Decizia nr. 03D-341-21 (2021). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-341-217717773870242247336.pdf>; Decizia nr. 03D-235-21 (2021). *Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor*, <file:///Users/macszerez.com/Downloads/Decizie%2003D-235-215421052038113870474.pdf>.

ultimilor trei ani, cel puțin câte o contestație depusă împotriva fiecăreia dintre cele patru instituții monitorizate.

Ca rezultat al monitorizării, se recomandă următoarele măsuri:

- Asigurarea elaborării și publicării planurilor anuale de achiziții, contractelor de achiziții, rapoartelor privind monitorizarea contractelor de achiziții și dărilor de seamă.
- Publicarea contractelor de valoare mică, chiar dacă nu există prevederi legale în acest sens. Transparența sporită va contribui la creșterea încrederii publicului în procesul de achiziții.
- Asigurarea că grupurile de lucru pentru achiziții publice să fie constituite inclusiv din specialiști cu experiență în domeniu și să funcționeze în conformitate cu principiile autonomiei, imparțialității și legalității.
- Oferirea oportunităților de instruire pentru membrii grupului de lucru în vederea exercitării corecte a atribuțiilor lor.

7. Constatări primare privind rezultatele monitorizării politicilor de responsabilitate socială

Politica asigurării accesului la informații de interes public în cele patru Primării se asigură, în linii generale: se oferă răspunsuri la solicitări de acces la informații; Primăriile dispun de panouri cu informații accesibile pentru solicitanți; publică în mediul on-line anumite informații de interes public. Totuși, Primăriile mai au de lucru la modul în care furnizează informația de interes public, ori 34% dintre solicitările echipei noastre de monitorizare au rămas fără răspuns, semnalizând o problemă de respectare a termenelor legale în privința furnizării informațiilor. Totodată, nivelul de calitate al răspunsurilor variază între Primăriile din cele patru orașe. Primăriile din Fălești și Glodeni au furnizat răspunsuri detaliate, complete și explicite, susținute prin exemple concrete și date specifice, respectând astfel standardele politicii de transparență. În schimb, Primăriile din Florești și Râșcani au oferit răspunsuri vagi, incomplete și evazive, cu un conținut insuficient pentru a satisface cerințele de transparență.

Nu în ultimul rând, paginile web ale Primăriilor au fost analizate, iar rezultatele arată variații semnificative în ceea ce privește conținutul și accesibilitatea informațiilor. Primăria Fălești se evidențiază printr-o pagină web bine structurată și bogată în informații utile pentru cetățeni, în timp ce Primăria Râșcani necesită dezvoltarea unei pagini web separate pentru a îmbunătăți transparența. Primăriile Florești și Glodeni trebuie să completeze și să actualizeze conținutul paginilor lor web pentru a oferi informații relevante și accesibile cetățenilor.

În cadrul Primăriilor, se atestă un nivel nesatisfăcător de aplicare a politicii ce ține de *gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile*. Astfel, în cazul Primăriei or. Florești, deși planurile de achiziții sunt disponibile pe pagina web a primăriei, lipsesc multe alte documente importante, cum ar fi copiile contractelor de achiziții și rapoartele de monitorizare. Primăria or. Glodeni face trimitere la achizițiile publice electronice și transparența online, însă analiza paginii web a instituției nu a confirmat aceste afirmații. Primăria or. Râșcani nu a răspuns la cererea de acces la informație privind documentele-cheie legate de achizițiile publice, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la nivelul de transparență a autorității contractante vizate.

În cazul tuturor celor patru Primării, pe parcursul anului 2023, nu au existat solicitări din partea societății civile pentru a se alătura grupului de lucru pentru achiziții publice. Se recomandă celor patru Primării să adopte o abordare mai proactivă în ceea ce privește includerea reprezentanților societății civile în grupurile de lucru pentru achiziții publice. Această acțiune poate aduce mai multă transparență, imparțialitate și responsabilitate în procesul de achiziții publice, precum și poate contribui la prevenirea potențialelor erori sau nereguli.

Propuneri

Privind îmbunătățirea aplicării politicii de asigurare a accesului la informații publice:

- Asigurarea respectării prevederilor legale ce țin de accesul la informații de interes public:
 - oferirea răspunsurilor la solicitările de informații în termenul legal stabilit (15 zile lucrătoare conform legislației în vigoare, și 10 zile lucrătoare conform noii legi privind accesul la informația de interes public, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024);
 - prezentarea unor răspunsuri explicite și complete solicitanților de informații publice, evitarea formulărilor vagi și confuze, a frazelor clișeice; în cazul în care autoritatea contractantă nu dispune de informațiile solicitate – specificarea acestui lucru în răspunsul oficial oferit către solicitanții de informații.
- Completarea și actualizarea continuă a conținutului rubricilor web, inclusiv plasarea informațiilor prevăzute în HG 188/2012, în special:
 - structura autorității publice, adresele poștale, numerele de telefon și alte rechizite ale adresei autorității publice;
 - datele cu privire la conducerea autorității publice;
 - lista actelor legislative și normative în vigoare, care stau la baza activității Primăriei;
 - datele privind încadrarea cetățenilor în serviciul public;
 - datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritățile administrației publice;
 - serviciile publice prestate persoanelor fizice și juridice;

- date privind achizițiile publice (inclusiv planul anual de achiziții, anunțurile de intenție, rezultatele achizițiilor, contractele de achiziții, dările de seamă privind realizarea contractelor).
- Oferirea posibilității de a expedia prin intermediul rubricilor web a cererilor de acces la informație și a petițiilor electronice;
- Adoptarea unui regulament în care să fie stipulate drepturile și obligațiile funcționarilor în procesul de furnizare a documentelor/informațiilor oficiale.
- Numirea/desemnarea unor persoane responsabile de furnizarea informațiilor oficiale;
- Asigurarea instruirii continue a personalului antrenat în examinarea cererilor de acces la informație și petițiilor.

Privind îmbunătățirea aplicării politicii ce ține de gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile:

- Asigurarea elaborării și publicării planurilor anuale de achiziții, contractelor de achiziții, rapoartelor privind monitorizarea contractelor de achiziții și dărilor de seamă.
- Publicarea contractelor de valoare mică, chiar dacă nu există prevederi legale în acest sens. Transparența sporită va contribui la creșterea încrederii publicului în procesul de achiziții.
- Asigurarea că grupurile de lucru pentru achiziții publice să fie constituite inclusiv din specialiști cu experiență îndomeniu și să funcționeze în conformitate cu principiile autonomiei, imparțialității și legalității.
- Oferirea oportunităților de instruire pentru membrii grupului de lucru în vederea exercitării corecte a atribuțiilor lor.

Această publicație a fost produsă cu suportul financiar al Uniunii Europene. Conținutul acesteia reprezintă responsabilitatea exclusivă a proiectului „EU4Accountability - Societatea civilă împuternicită pentru o mai mare responsabilitate socială în Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul publicației aparține autorilor și nu reflectă în mod neapărat viziunea Uniunii Europene. Publicația a fost elaborată de către experta Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI, Valeria Ciolac.

8. Anexe

Anexa 1 (cererile de acces la informație expediate către cele patru Primării):

https://drive.google.com/drive/folders/1qd4MKcT3nAnGUwmxYi7vH2IzMnw7Baeu?usp=drive_link

Anexa 2 (răspunsurile recepționate de la cele patru Primării):

https://drive.google.com/drive/folders/1E6QNDW1iOb6KGnEz5neALOFQsfm1wUdr?usp=drive_link